

Program
november/
december
2023

Pol'ský inštitút v Bratislave

Námestie SNP 27, Bratislava

- výstavy
- koncerty
- prednášky
- kurzy poľštiny
- filmy
- divadlo
- knižnica
- čítareň
- noviny
- časopisy
- informačné centrum
- podpora akcií

- Prešov — **8. Poľské dni v Prešove: Jerzy Nowosielski**
Do 3. 11.
- Bratislava — **Poľská knižná ilustrácia pre deti**
Do 3. 12.
- Bratislava — **Mesiac fotografie 2023**
3. 11. / 17:00
Iwona Germanek: Ružová neexistuje
- Bratislava — **Art as Evidence: Čo ste urobili Rusom?**
5. 11. / 18:00
- L. Mikuláš — **Prednáška prof. Józefa Robakowského**
7. 11. / 16:30
- Bratislava — **Hudba II. Poľskej republiky (1918 – 1945)**
14. 11. / 19:00
- Prešov — **8. Poľské dni v Prešove: Hommage**
18. 11. / 18:00
Stella Czajkowska (1923 – 2022)
- Bratislava — **Nowicki Duo: Nové skladby**
18. 11. / 19:00
pre klavír a bicie nástroje
- Bratislava — **Diskusný večer ÚPN: Jeseň 1938**
30. 11. / 17:00
na slovensko-poľských hraniciach

- Bratislava — **Krakovské betlehemy**
Od 5. 12.
- Bratislava — **Umenie z našich radov: Veni Vidi Amavi**
7. 12. / 17:00
- Bratislava — **Večer Ludwika Zamenhofa**
13. 12. / 17:00
- Bratislava — **Klavírny recitál Eryka Koszela**
14. 12. / 17:00

ODPORÚČAME

- Od novembra — **Chlieb a sol' v slovenských kinách**
- Bratislava — **OFF Bratislava: Mateusz Pecyna**
3. – 17. 11.
- Bratislava — **Paulina Siegień: Královec. Město pohádka**
9. 11. / 17:00
- Štúrovo — **Koncert kapely VOŁOSI**
15. 11. / 19:00
- Bratislava — **Bratislava Mozart Festival 2023:
Olga Pasichnyk**
21. 11. / 19:00
- Košice — **Chopin & Sibelius**
23. 11. / 19:00

● PODUJATIE V PRIESTOROCH POĽSKÉHO INŠTITÚTU

● VÝSTAVA ● DIVADLO ● KNIHA ● KONCERT ● FILM ● INÉ

Cześć Prešov! 8. Poľské dni v Prešove: Jerzy Nowosielski

Prešov

Do 3. 11.

Mestská galéria Caraffka,

Jarková 28a

pkopresov.sk/mestska-galeria-caraffka.html

Tvorbu a osobnosť **Jerzyho Nowosielského**, poľského maliara, autora kresieb, scénografa, filozofa a pravoslávneho teológa, považovaného za jedného z najvýznamnejších súčasných autorov ikon, môžu aktuálne spoznať záujemcovia na východnom Slovensku. V **Mestskej galérii Caraffka** nájdú návštevníci reprodukcie jeho diel. Vďaka svojmu jedinečnému individuálnemu štýlu sa J. Nowosielski stal jedným z najznámejších poľských umelcov 20. storočia. Jeho dielo je vynikajúcim príkladom súčasného ikonopisectva. Je ponorené do dvoch svetov: pravoslávnej teológie a svetskej reality, odkazuje na vojnové a povojnové zážitky, ale svedčí aj o fascinácii krásou ženského tela. Zároveň východné vplyvy a motívy v jeho tvorbe spojené s pravoslávny umením umelca úzko spájajú s Prešovom či, širšie, Šarišom. Je to zároveň umenie, ktoré je dodnes uznávané ako jedinečný fenomén spájajúci sakrálnu a profánnu sféru. Sejm Poľskej republiky ho pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia vyhlásil za jedného z patrónov roka 2023.

Pol'ská knižná ilustrácia pre deti

Bratislava
Do 3. 12.

*Pol'ský inštitút,
Nám. SNP 27
bibiana.sk*

Medzinárodná súťažná prehliadka originálov ilustrácií kníh pre deti – **Bienále ilustrácií Bratislava (BIB)** – je jedno z najvýznamnejších podujatí, ktoré sa koná pod záštitou UNESCO a Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY), s podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Hlavným organizátorom je BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti. Na BIB sa každý nepárny rok na jeseň stretáva to najlepšie z ilustrátorskej oblasti už od roku 1967. Poľsko má dlhú a silnú tradíciu v knižnej ilustrácii, na BIB malo zastúpenie na každom ročníku od úplného počiatku. Poľskí umelci získali zatiaľ dokopy **26 ocenení** vrátane 3 najvyšších ocenení Grand Prix BIB. Predstavujeme vám výber súčasnej poľskej knižnej ilustrácie a selekciu 7 talentovaných autoriek a autorov, ktorí na 7 posledných ročníkoch BIB zažiarili: **Agata Dudek, Monika Hanulak, Gosia Herba, Iwona Chmielewska, Bartolomiej Ignaciuk, Anna Ladecka a Marianna Sztyma.** Kurátorka: **Hana Križanová.**

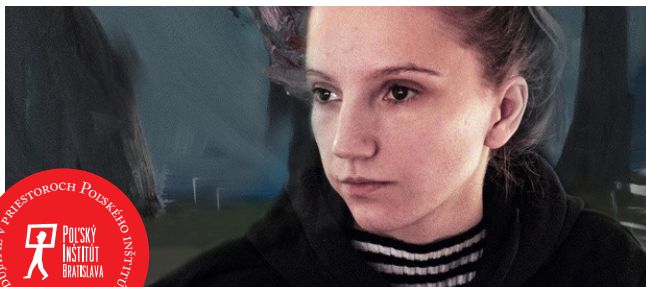
Mesiac fotografie 2023

I. Germanek: Ružová neexistuje

Bratislava
3. 11. / 17:00

Pol'ský inštitút,
Nám. SNP 27
institutpolski.org/bratislava

Iwona Germanek je poľská intermediálna výtvarná umelkyňa, ktorá kombinuje klasickú fotografiu so špeciálnymi technikami, využíva analógovú a digitálnu koláž, vytvára fotografické knihy a herbáre, pričom jej diela sa venujú témam rodiny, zabúdania, depresie, ale aj abstrakcie. Je laureátkou mnohých fotografických súťaží. Na **Mesiaci Fotografie 2023** v Bratislave predstaví svoju expozíciu **Ružová neexistuje**. Autorka konfrontuje diváka s konkrétnou skutočnosťou – bojom dospievajúceho dievčaťa s depresiou. Na výstave sú prezentované diela Iwony Germanek, ktoré spolu tvoria súvislú koláž fotografií z rodinného albumu, prvých príznakov choroby a terapeutických autoportrétov dcéry. Výstava, ktorej spoluorganizátorom je **Inštitút tvorivej fotografie Slezskej univerzity v Opave**, potrvá **do 30. novembra**.

Art as Evidence: Čo ste urobili Rusom?

Bratislava
5. 11. / 18:00

*A4 – Priestor súčasnej kultúry,
Karpatská 2
jedensvet.sk*

Záverečné podujatie projektu EUNIC Bratislava **Art as Evidence (Umenie ako dôkaz)** – projekcia dokumentárneho filmu Michala Fuliera a Jany Bučka Kovalčíkovej s názvom **Čo ste urobili Rusom?** – sa uskutoční v rámci festivalu **Jeden svet**. Dokumentárny film zachytáva každodennú realitu ukrajinského národa a ľudí, ktorí sú vo vojnovej krajine odkázaní na pomoc druhých. Príbehy o tom, kde sa končí humanitárna pomoc zo Slovenska a kde sa začína každodenný boj o život na Ukrajine. Každý týždeň odchádza zo Slovenska na Ukrajinu päť kamiónov s materiálnou pomocou, ktorá sa tam vďaka pátrovi Vitalijovi rozdistribuuje od Kyjeva až po charkivskú, odeskú či mykolajivskú oblasť. Jednou z hrdiniek filmu je aj poľská dobrovoľníčka Dr. **Grażyna Aondo-Akaa** (na fotografii vpravo), ktorá prinášala pomoc priamo na vojnový front. Začiatkom januára tohto roka ju pri odovzdávaní materiálnej pomoci v ukrajinskom Bachmute zasiahol šrapnel z ostreľovania, v dôsledku čoho prišla o nohu, a v dokumentárnom filme rozpovedá aj svoj príbeh. Svet obleteli obrázky Buče, Mariupola či Iziumu, ale takýchto miest sú na Ukrajine tisíce. Po projekcii sa uskutoční diskusia s tvorcami filmu a **Petrom Ivaničom** (Svet medzi riadkami).

#StandWithUkraine

#PolandFirstToHelp

Dr. Grażyna Aondo-Akaa

Prednáška prof. Józefa Robakowského

Liptovský Mikuláš

7. 11. / 16:30

Liptovská galéria P. M. Bohúňa,

Tranovského 111

galeriadm.sk

Prezentáciou typu **Artist Talk** popredného poľského vizuálneho umelca a experimentálneho filmára **Józefa Robakowského** inauguruje **Liptovská galéria** nový medzinárodný vedecko-výskumný a prezentačný cyklus prednášok, konferencií a publikácií **State of Art / Stav umenia**. Podujatie je predvojom k budúročnej monografickej výstave **Józefa Robakowského** v Považskej galérii umenia v Žiline (apríl – jún 2024), ktorá bude prvou svojho druhu na území bývalého Československa. Projekt organizačne pripravili: Richard Gregor, riaditeľ Liptovskej galérie, Łukasz Guzek, profesor Akadémie výtvarných umení v Gdansku, a Mira Sikorová, riaditeľka Považskej galérie umenia.

Hudba II. Poľskej republiky (1918 – 1945)

Bratislava

14. 11. / 19:00

Teatro Colorato,

Františkánske námestie 2

11. novembra si Poľsko a Poliaci pripomínajú výročie znovuzískania nezávislosti, keď 11.11.1918 po 123 rokoch cudzej nadvlády sa Poľsko opäť objavilo na mape sveta. Pri tejto príležitosti sa uskutoční koncert sólistov prestížneho varšavského orchestra **Sinfonia Varsovia**, ktorí zahrajú na klasických nástrojoch hudobné skladby národov obývajúcich II. Poľskú republiku, napríklad Tatárov, Arménov, Huculov, Karaitov, Bojkov či Ukrajincov. Vystúpia: **Karolina Matuszkiewicz** (huslistka, vokalistka a multiinštrumentalistka sláčikových nástrojov), **Hanna Turonek** (flautistka, piccolistka), **Iwona Rapacz** (violončelistka), **Marta Maślanka** (cimbalistka, perkusionistka) a **Robert Siwak** (perkusionista). Koncert bude sprevádzať výstava „Poľské hviezdy v Hollywoode“. Spoluorganizátorom podujatia je Nadácia Lvov a Juhovýchodné pohraničie. Vstup voľný.

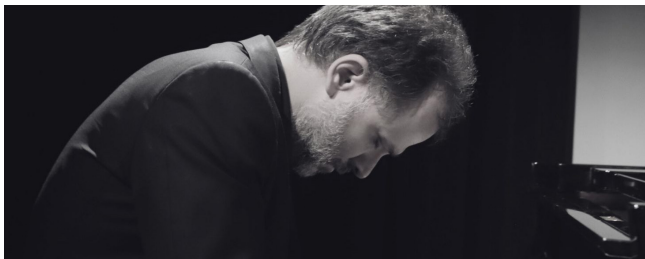

Cześć Prešov! 8. Poľské dni v Prešove: Hommage Stella Czajkowska (1923 – 2022)

Prešov
18. 11. / 18:00

*Divadlo VIOLA,
Tkáčska 6507
violapresov.sk*

Osud plný drámy, ale aj umenia a zmysluplnej práce. Takým bol dlhý, takmer storočný život poľskej klaviristky židovského pôvodu **Stelly Czajkowskej** (1923 – 2022). Prežila útrapy geta a koncentračných táborov, aby sa k milovanému klavíru mohla vrátiť. Popri úspešnej koncertnej dráhe bola aj profesorkou hudby v Göteborgu. Ako svedkyňa histórie a vynikajúca klaviristka dlhé roky rozprávala recitálmi o tragédii holokaustu a osudoch svojich blízkych počas 2. svetovej vojny. Posledné podujatie **8. Poľských dní v Prešove** prinesie hudobný večer venovaný tejto výnimočnej žene, ktorý bude krášiť hudba **Fryderyka Chopina**. Večerom bude sprevádzať **Soňa Pariláková**. Skladby Fryderyka Chopina bude interpretovať klavirista **Eduard Lenner**.

Nowicki Duo: Nové skladby pre klavír a bicie nástroje

Bratislava
18. 11. / 19:00

*Koncertná sieň Dvorana,
VŠMU, Zochova 1
facebook.com/OZHurhaj*

Koncertný večer s názvom **Nové skladby pre klavír a bicie nástroje** uvedie renomované poľské zoskupenie **Nowicki Duo** z Gdanska, ktoré tvorí klavirista **Piotr Nowicki** a perkusionista **Paweł Nowicki**. Na koncerte zaznejú svetové premiéry skladieb slovenských skladateľov – **Petra Javorku, Jany Kmiťovej, Lenky Novosedlíkovej, Mariána Zavorského** a poľského skladateľa **Jakuba Królikowskeho**. Vstupné 10 eur / 5 eur.

Diskusný večer ÚPN: Jeseň 1938 na slovensko-poľských hraniciach

Bratislava

30. 11. / 17:00

Poľský inštitút,

Nám. SNP 27

www.upn.gov.sk

Novembrový **Diskusný večer Ústavu pamäti národa** bude venovaný téme **Jeseň 1938 na slovensko-poľských hraniciach**. V septembri 1938, keď vrcholil Hitlerov tlak na Československo, Varšava žiadala okamžité odstúpenie Českého Tešínska, pričom o ďalších požiadavkách – ktoré sa týkali aj slovenského územia – navrhovala usporiadať plebiscit. O situácii, ktorá sa odohrávala od septembra 1938 v slovensko-poľskom pohraničí, budú diskutovať pozvaní experti, ktorých mená budú zverejnené počas novembra na stránke Ústavu pamäti národa.

**DISKUSNÉ
VEČERY
ÚSTAVU
PAMÄTI
NÁRODA**

Krakovské betlehemy

Bratislava
Od 5. 12.

Neformálna galéria Poľského inštitútu,
Klobučnícka ul.

instytutpolski.pl/bratislava

Fotografická výstava v Neformálnej galérii Poľského inštitútu predstaví jedinečné **krakovské betlehemy** (szopki krakowskie). Tie sú inšpirované architektúrou mestských pamiatok z rôznych období a krakovskou i poľskou históriou, pričom ich charakterizujú bohaté ozdoby a početné vežičky a ľudské postavy. Originálne krakovské betlehemy, ktorých tvorcami boli pôvodne murári a stavební pracovníci z predmestí bývalého hlavného mesta Poľska, sú zapísané na Národnom zozname nemateriálneho dedičstva a od 28. novembra 2018 na Zozname nemateriálneho dedičstva UNESCO. Súčasťou fotografickej výstavy bude aj niekoľko originálnych betlehemov zo zbierky Poľského inštitútu v Bratislave. Výstava potrvá **do 14. januára 2024**.

Umenie z našich radov: Veni Vidi Amavi

Bratislava

7. 12. / 17:00

Pol'ský inštitút,

Nám. SNP 27

institutpolski.org/bratislava

Tohtoročná výstava Poľského klubu **Veni Vidi Amavi – Prišla som, videla som, zamilovala som si** je expozíciou 22 fotografií 22 Poliek alebo Sloveniek poľského pôvodu na pozadí 22 ich obľúbených miest na Slovensku. Autorkami fotografií sú dve fotografky: **Katarzyna Čuha** z Prešova a **Agnieszka Stefańska** z Bratislavy. Výstava je už pätnástym pokračovaním cyklu **Umenie z našich radov**, ktorého cieľom je predstaviť tvorbu Poliakov žijúcich na Slovensku. Výstava potrvá **do 9. februára 2024.**

Večer Ludwika Zamenhofa

Bratislava

13. 12. / 17:00

Pol'ský inštitút,

Nám. SNP 27

Slávnostný večer, ktorého organizátorom je **Esperanta societo Bratislava**, sa uskutoční pri príležitosti 164. výročia narodenia **Ludovíta Lazara Zamenhofa**, poľského autora najznámejšieho umelého jazyka – esperanta. Ludovít L. Zamenhof sa narodil 15. decembra 1859 v židovskej rodine v Białystoku. Pôvodným povoláním bol očný lekár, ale zaujímal sa o lingvistiku a cudzie jazyky – sám sa dohovoril 12 jazykmi. Keďže za hlavnú príčinu svárov medzi národmi považoval jazykové bariéry, rozhodol sa vytvoriť ľahký medzinárodný a neutrálny jazyk.

Klavírny recitál Eryka Koszelu

Bratislava

14. 12. / 17:00

Pol'ský inštitút,

Nám. SNP 27

instytutpolski.org/bratislava

V decembri sa uskutoční koncert **Eryka Koszelu**, laureáta hlavnej ceny tohtoročného 17. ročníka Medzinárodnej klavírnej súťaže Petra Toperczera v Košiciach a Ceny EMCY pre najlepšieho účastníka tejto súťaže. Mladý a talentovaný poľský klavirista zahrá skladby **Johanna Sebastiana Bacha, Wolfganga Amadea Mozarta, Fryderyka Chopina a Claudea Debussyho**. Svoju hru zdokonaľoval na master classoch vedených poprednými poľskými a zahraničnými klaviristami, pričom sa stal laureátom mnohých klavírnych súťaží v Poľsku a zahraničí (Vilnius, Budapešť, Košice, Lodž či Krakov) a štipendií vrátane Štipendia ministra kultúry a národného dedičstva Poľskej republiky.

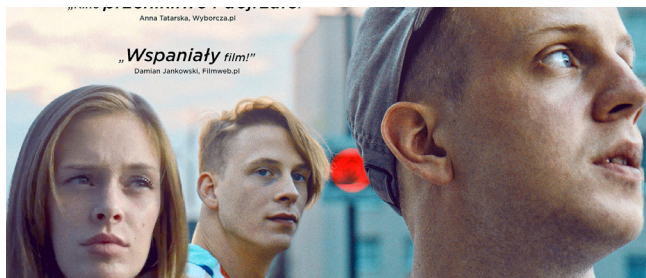

Odporúčame: Chlieb a soľ

V slovenských kinách

2. 11. Kinoklub Tatra, Nitra / 6. 11. FK v múzeu SNP, Banská Bystrica / 22. 11. FK K4 pri kine Mier, Modra / 6. 12. FK Otáznik pri kine Junior, Levice

Debutový celovečerný film mladého poľského režiséra **Damiana Kocura** na seba strhol pozornosť vďaka premiére na festivale v Benátkach, kde získal Špeciálnu cenu poroty v rámci sekcie Orizzonti. Film je inšpirovaný skutočnými udalosťami a jednotlivé postavy stvárnilo neherci. Príbeh Tymka, talentovaného klaviristu (vo filme hrá sám seba), ktorý sa vracia na prázdniny domov do svojho malého rodného mesta, kde sa zastavil čas. Tymek sa stane svedkom konfliktu medzi miestnymi a arabskou komunitou. Konfliktu, ktorý vyústi do tragédie. Snímka získala pozitívne ohlasy aj na Slovensku po premietaní na tohtoročnom Febiofeste v Bratislave a festivale Pocity v Prešove.

Odporúčame

OFF Bratislava: Mateusz Pecyna

Bratislava

Kunsthalle, Nám. SNP 12

3. – 17. 11.

offbratislava.sk

Festival **OFF Bratislava** prebieha súčasne s **Mesiacom fotografie** a dopĺňa jeho program o platformu pre svieže talenty fotografickej scény. Tento ročník, ktorý sa nesie v znamení témy **Dom prijateľných, pravdepodobných, potenciálnych a preferovaných budúcností**, ponúkne tiež výstavu poľského fotografa Mateusza Pecynu s názvom **Koľko kvapiiek v oceáne zvládne AI?** Videoinštalácia vtahuje diváka do podmorského sveta umelej inteligencie – hlavná projekcia je halucináciou o budúcnosti, v ktorej sa hranice medzi prirodzeným a umelým stali nerozpoznateľnými. Kolážovitý charakter prelínania nájdených záberov, prvkov generovaných algoritmami umelej inteligencie a skutočných záberov z oceánu vytvára nelineárny a viacvláknový príbeh o svete, v ktorom umelá inteligencia prevzala plnú kontrolu a nahradila prirodzené prostredie ľudstva digitálnym vesmírom.

OFF
BRATISLAVA

Odporúčame

Paulina Siegień:

Královec. Město pohádka

Bratislava
9. 11. / 17:00

A4 – Priestor súčasnej kultúry,
Karpatská 2
jedensvet.sk

Paulina Siegień je poľská novinárka, prekladateľka a rusistka, absolventka východných štúdií na Varšavskej univerzite. Niekoľko rokov písala o Kaliningrade pre Gazetu Wyborczu a pravidelne navštevovala Kaliningradskú oblasť, ktorej je venovaná aj reportážna kniha **Královec. Město pohádka** (vyd. Absynt, 2023, preklad do češtiny: Michala Benešová). Donedávna bol Kaliningrad len kúskom Ruska medzi Poľskom a Litvou, teraz možno základňou pre útok na Západ. Donedávna kaliningradským Rusom dávala priepustnosť hraníc pocit väčšej príslušnosti k Európe a istej výnimočnosti, dnes však na hraniciach NATO vidíme rozmiestnené najmä taktické rakety Iskander. To všetko je Kaliningrad, jeden z kľúčov k pochopeniu ďalšej časti mozaiky zvanej Ruská federácia.

Odporúčame

Koncert kapely **Vołos**

Štúrovo

15. 11. / 19:00

Mestské kultúrne stredisko,

Hasičská 491

Aj tento rok navštívi Slovensko poľský husľový kvintet **Vołos**, ktorý má vo svojom repertoári modernú aj tradičnú hudbu, klasickú aj ľudovú ako aj džezovú improvizáciu vyrastajúcu z karpatských koreňov. Svoje hudobné nástroje používajú pri jednotlivých melódiách prekvapujúcim a inovatívnym spôsobom, pričom kombinujú tvrdý tón poľských Karpát s prvkami rocku a emocionálneho džezu. Kapela sa predstaví v zložení: **Krzysztof Lasoń, Stanisław Lasoń, Zbigniew Michałek, Jan Kaczmarzyk a Robert Waszut.**

Odporúčame

Bratislava Mozart Festival 2023

Olga Pasichnyk

Bratislava

21. 11. / 19:00

Koncertná sieň

Dvorana, VŠMU,

Zochova 1

Ako naozaj znela Mozartova hudba? Aké bolo kultúrne prostredie Prešporka v 18. storočí? Je naozaj už všetko objavené a objasnené? Aj tieto otázky si kládli organizátori pri koncipovaní dramaturgie **Bratislava Mozart Festivalu 2023**. Desiaty ročník prinesie sériu piatich koncertov spolu s tradičným sprievodným programom v podobe majstrovských tried. V utorok 21. novembra sa v rámci festivalu predstaví poľsko-ukrajinská sopranistka **Olga Pasiecznik** (Pasichnyk) v sprievode svojej ses-

try klaviristky **Natalie Pasiecznik** (Pasichnyk), ktoré uvedú výber piesní W. A. Mozarta pre soprán a klavír. Olga Pasiecznik, jedna z najvýznamnejších súčasných speváčok v Poľsku, bola v septembri tohto roka ocenená Zlatou medailou za „Zásluhy o kultúru Gloria Artis“, ktorú jej udelil minister kultúry a národného dedičstva prof. Piotr Gliński.

Odporúčame

Chopin & Sibelius

Košice

23. 11. / 19:00

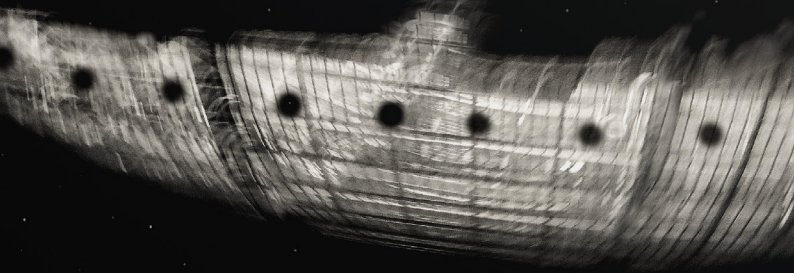
Štátna filharmónia,
Dom umenia,
Moyzesova 66
sfk.sk

V košickej Štátnej filharmónii pod taktovkou dirigenta Sashu Yankevycha a v prevedení klavírneho sólistu Andrewa von Oeyena zaznie aj **Koncert pre klavír a orchester č. 2 f mol** od **Fryderyka Chopina**. Prvá časť má formu sonátového allegra a pozostáva z troch sólistických vstupov, z troch sólových úsekov na pozadí orchestra a epilógu. V orchestrálnej expozícii sa postupne objavujú dve hlavné témy, prvú uvádzajú sláčikové a druhú drevené dychové nástroje. Druhá časť má nokturnový a lyrický charakter s dramatickým napätím, ktoré postupne mizne v mäkkej kantiléne. Finále predstavuje rondo, vychádzajúce z dvoch hlavných tém so strhujúcim tanečným rytmom sólistu v dialógu s orchestrom.

33. MESIAC FOTOGRAFIE

NOVEMBER 2023 | BRATISLAVA

Pol'ský inštitút v Bratislave

Nám. SNP 27 | P. O. Box 153

814 99 Bratislava

+421 2 544 32 013

+421 2 544 32 030

program.bratislava@instytutpolski.pl

FB: @PolskyInstytutBratislava

X: @PLINSTITUTBRAT

instytutpolski.pl/bratislava

Pol'ský inštitút v Bratislave

je pre verejnosť otvorený nasledovne:

pon. 10:00 - 16:30 | ut.-štv. 10:00 - 17:00 | piat. 9:00 - 15:00

Všetky zmeny v programe vyhradené.

Vstup na podujatia v Poľskom inštitúte je voľný, pokiaľ nie je uvedené inak.

Mesiac fotografie 2023
Iwona Germanek:
Ružová neexistuje
Bratislava / 3. 11. / 17:00

POLSKÝ
INSTITÚT
BRATISLAVA